

Torah from Around the World

Misschien is de vraag naar het geloof in God niet zo belangrijk voor mij. Wat voor mij wel heel belangrijk is, is het verhaal dat wordt verteld en dat is verteld door meer dan honderd generaties Joden, duizenden jaren lang, en de macht die dat verhaal heeft in mijn leven en in dat van mijn familie.

Jonathan Safran Foer

Sjabbat 6 augustus 2022/ 9 Av 5782, Sjabbat Chazon, Devariem, Devariem /Deuteronomium

1:1 - 3:22

Tanach blz. 349 - 357

Haftara: Jesjaja 1:1 - 27

Tanach blz. 801 - 803

Vertaler: Paula Reisner

Commentaar: **Rabbijn Max Chaiken** is geestelijk leider van de kehilla Kol Ami in West Hollywood.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/how-moses-found-his-voice-and-how-we-can-too>

**Hoe Mosjé zijn stem vond -
en hoe ook wij dat kunnen**

De aanvangswoorden van Deuteronomium herinneren me er altijd aan dat de Tora gevoel voor humor heeft.

Ons vijfde en laatste boek begint met de bewering: “Dit is de toespraak die Mosjé tot heel Jisraëel heeft gehouden in de dorre vlakte aan de overkant van de Jordaan.”

(Devariem/Deut. 1:1) De Hebreeuwse naam voor Deuteronomium, *Devariem*, betekent letterlijk ‘woorden’ en deze omschrijving plaatst het hele boek apart van de rest van de Tora.

In de voorgaande drie boeken stond alles wat we gezien en gehoord hebben over Mosjé, in de derde persoon geschreven, maar hier spreekt Mosjé ogenschijnlijk voor zichzelf. De humor komt van wat we weten over Mosjé: in zijn ontmoeting met God bij de brandende doornstruik [Sjemot 3:2 e.v.] moest de onwillige profeet serieus ervan overtuigd worden dat hij de juiste man voor de job was. Hij verdedigde zich tegenover de Eeuwige:

“Neemt u mij niet kwalijk, Heer, maar ik ben geen goed spreker. . .” (Sjemot/Exodus 4:10)

Nu staat hier Mosjé, veertig jaar later, klaar om een heel boek, ‘Woorden’ genaamd, vol te praten, inclusief de eerste sidra, dat ook Devariem genoemd wordt. Na veertig jaar in de woestijn heeft Mosjé zijn stem gevonden.

Natuurlijk, de geleerden onder ons zien Mosjé hier terecht als “niet meer dan een literair hulpmiddel om de lijn van geboden en verhalen te ondersteunen.” (William W. Hallo in *The Torah: A Modern Commentary*, herz. ed., blz. 1, 149). De rest van Devariem bevat juridisch materiaal vermengd met gepassioneerde toespraken, allemaal zorgvuldig gemaakt om het belang te versterken van het onderhouden van het Verbond met de Eeuwige, dat gesloten was bij de Sinaï met het hele volk Jisraëel. Dus het zou zeker een slimme keuze van de schrijver (of schrijvers) zijn geweest om het boek in te kaderen als de woorden van Mosjé, als het oogmerk was om die wetten en toespraken profetisch gezag te geven.

Maar zelfs als het slechts een literair hulpmiddel is, kunnen we nog steeds leren van de eigendunk van de nederige profeet, die ‘nooit goed met woorden’ was. Daar staat hij nu, op zijn zeepkist, terwijl hij direct spreekt tot het volk Jisraëel, dat klaar staat om verder te gaan.

Een eerste les gaat over persoonlijke groei. Mosjé’s rol als spreker, als we ons wetenschappelijk ongelooft kunnen opschorten, herinnert ons eraan dat mensen veranderen en groeien. Veertig jaar in de woestijn, terwijl je een weerbarstige, chagrijnige troep Israëlieten leidt, zou van iedereen een tol eisen. Maar zelfs met de moeilijkheden van leiderschap en profetie, slaagt Mosjé erin zijn vaardigheden te cultiveren en te verdiepen. Zelfs door de persoonlijke tragedies heen van de rouw om zijn zus en broer, Miriam en Aharon, vindt hij een bron van veerkracht in zichzelf en verandert zijn zwakheid in de omgang met woorden in een verregerende beheersing ervan.

Een tweede les in deze sidra herinnert ons eraan dat we, teneinde vooruit te komen, soms moeten beginnen met terug te kijken naar waar we zijn geweest.

De kern van deze sidra biedt een verkorte weergave van de reis van de Jisraëlieten door de woestijn. Beginnende bij de Choreev (Devariem 1:6) herinnert hij de mensen aan zijn eigen uitdagingen op het gebied van leiderschap en de noodzaak om te delegeren en de orde te handhaven. (Devariem 1:9-18) Hij vertelt over de diepe onzekerheid en angst die de Jisraëlieten uitten, die leidden tot de episode met de verspieders (Devariem 1:22-24) en uiteindelijk tot Gods besluit dat het volk een hele generatie in de woestijn zou moeten blijven. (Devariem 1:34-38)

Tenslotte richt Mosjé zijn aandacht op de recente militaire geschiedenis van de omzwervingen van de Jisraëlieten. Hij verhaalt aan het volk zowel over de nederlagen als de overwinningen in hun ontmoetingen met naburige stammen en volkeren tijdens hun tocht door de woestijn. (Devariem 1:46-3:22)

Bij al deze hervertellingen verliest Mosjé echter nooit uit het oog wat er daarna komt: de Jordaan oversteken en het Beloofde Land binnengaan. Hij herinnert de mensen er zorgvuldig aan dat “de Eeuwige, jullie God, jullie ter zijde stond, veertig jaar lang, ...”. (Devariem 2:7) De manier waarop hij het verhaal opbouwt, herinnert ons er voortdurend aan, dat hun nederlagen samengingen met hun gebrek aan vertrouwen in God en dat hun overwinningen werden behaald met Gods hulp.

Soms worstel ik met deze verslagen van militaire veldslagen in onze heilige tekst. Ik probeer mijn eigen ongemak niet te negeren, maar ik probeer ook de wijsheid in de Tora te vinden en bedenk mij dat het ons vandaag misschien iets te bieden heeft. Ik ben deze keer niet getroffen door de bijzonderheden van elk militair gevecht, maar door de manier waarop Mosjé het verhaal opnieuw vertelt aan de mensen, terwijl ze zich voorbereiden op de mars voorwaarts. Hun vertrouwen in zichzelf groeit, net als hun vertrouwen in God, naarmate Mosjé alles voor hen herhaalt wat ze al hebben ervaren. Hij bereikt zijn doel om de Jisraëlieten geestelijk klaar te maken voor de uitdagingen die komen gaan door hen te herinneren aan alles wat ze al hebben doorstaan en overleefd.

Ook voor ons kan dit een krachtige les zijn. Alhoewel we hopelijk niet letterlijk hoeven te vechten, wordt ieder van ons geconfronteerd met worstelingen en uitdagingen in ons leven. Ieder van ons zal te maken krijgen met zelftwijfel of wanhoop, of zich kwetsbaar voelen om vooruit te gaan. Misschien voel je dat zelfs nu.

Maar net als onze Jisraëlitische voorouders hoeven we niet bang te zijn. In plaats daarvan kunnen we proberen het voorbeeld van Mosjé te volgen.

Net zoals hij groeide en zijn angst voor woorden overwon, kunnen ook wij ons herinneren op welke manieren we zijn gegroeid en zwakke punten hebben omgezet in sterke punten. Net als Mosjé kunnen ook wij terugkijken en onze reis overdenken voordat we verder gaan. We kunnen ervoor kiezen om ons verhaal opnieuw te vertellen op een manier die ons eraan herinnert dat we niet alleen zijn, en dat ook wij het vermogen hebben om van kracht tot kracht te gaan.